

โรค-แมลงศัตรูผัก

และการป้องกันกำจัด

กรมส่งเสริมการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

สารบัญ

	หน้า
โรคเน่าและ (พืชตระกูลกะหล่ำ)	1
โรคใบด่าง	3
โรคผลเน่า	5
โรคยอดและดอกเน่า	7
โรครากเน่าโคนเน่า	9
โรครากปม	11
โรคราน้ำค้าง	13
โรคราแป้ง (มะเขือเทศ)	15
โรคลำต้นไหม้	17
โรคเหี่ยวเหี่ยว	19
โรคแอนแทรกคโนส (กุ้งแห้ง)	21

	หน้า
ด้วงเต่ามะเขือ	23
ด้วงหมัดผัก	25
ด้วงเต่าแตง	27
เพลี้ยไฟ	29
เพลี้ยแป้ง	31
เพลี้ยอ่อน	33
แมลงวันผลไม้	35
แมลงหวี่ขาว	37
ไรขาวพริก	39
หนอนกระทู้ดำ	41
หนอนกระทู้ผัก	43

	หน้า
หนอนกระทู้หอม	45
หนอนเจาะฝักถั่ว	47
หนอนเจาะสมอฝ้าย	49
หนอนแมลงวันเจาะต้นถั่ว	51
หนอนใยผัก	53
หนอนคืบกะหล่ำ	55

โรคน้ำละ (พืชตระกูลกะหล่ำ)

เชื้อสาเหตุ

เชื้อแบคทีเรีย *Erwinia carotovora*

ชนิดพืชผักที่พบ

พืชตระกูลกะหล่ำ

ลักษณะอาการ

อาการของโรคนี้นี้พบได้เกือบทุกระยะการเจริญเติบโตแต่พบมากในระยะที่กะหล่ำปลีห่อหัวโดยในระยะแรกพบเป็นกระหรือบริเวณใบมีลักษณะฉ่ำน้ำ

โรคน้ำละ

ลักษณะอาการ

คล้ายรอยชำ ต่อมาบริเวณนี้จะขยายลุกลามออกไปทำให้เกิดการเน่า และเป็นเมือกเยิ้ม มีกลิ่นเหม็นจัด เมื่อเป็นรุนแรงจะทำให้กะหล่ำปลีเกิดการเน่าและทั้งหัว

การป้องกันและกำจัด

1. ไถพรวนดิน พลิกหน้าดินขึ้นตากก่อนทำการปลูกพืช
2. ทำลายต้นเป็นโรคโคนชุกถอนไปเผาทิ้ง
3. ปลูกพืชหมุนเวียนโดยเฉพาะพื้นที่ที่เหมาะสมแก่การปลูกพืชเศรษฐกิจต่าง ๆ เช่น ข้าวโพด ข้าวฟ่าง ถั่วเหลือง ถั่วเขียว ฯลฯ
4. พ่นสารกำจัดแมลง เพื่อไม่ให้พืชเป็นแผล ลดการเข้าทำลายของเชื้อแบคทีเรีย

โรคใบด่าง

เชื้อสาเหตุ

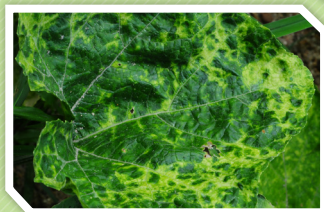
เกิดจากเชื้อไวรัส

ชนิดพืชผักที่พบ

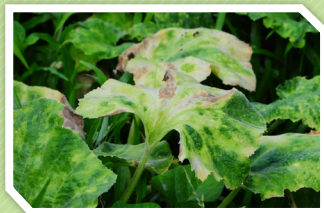
พืชตระกูลแตง ถั่วฝักยาว มะเขือเทศ มะเขือ ฯลฯ

ลักษณะอาการ

ใบแสดงอาการด่างสีเขียวเข้มสลับสีเขียวอ่อน หรือเขียวสลับเหลือง เนื้อใบหงิกเป็นคลื่น ขอบใบม้วนลง ยอดแคระแกร็น แพร่ระบาดโดยเพลี้ยอ่อน เป็นแมลงพาหะ

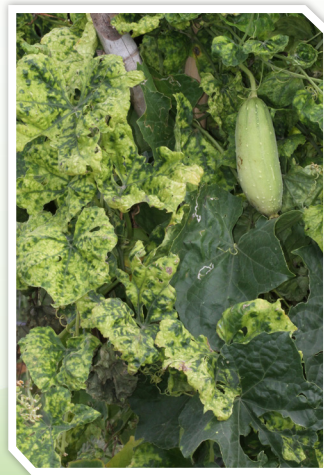
อาการใบด่าง

ดามทั้งใบ

การป้องกันและกำจัด

1. ใช้เมล็ดพันธุ์ที่ดีปราศจากเชื้อโรค
2. ถอนต้นที่เป็นโรคออก และเผาทำลายทิ้ง
3. ป้องกันและแมลงพาหะ เช่น เพลี้ยอ่อน โดยพ่นสารสะเดา เชื้อราบีวเวอเรีย หรือพ่นด้วยสารกำจัดแมลง เช่น ฟิโพรนิล อิมิดาโคลพริด คาร์บาริล คาร์โบซัลแฟน อัตราตามคำแนะนำในฉลาก
4. ควรระมัดระวังในการปฏิบัติงาน เพื่อลดการกระจายของโรคโดยการสัมผัส

ลักษณะอาการ

โรคผลเน่า

เชื้อสาเหตุ

เชื้อรา *Pythium* sp.

ชนิดพืชผักที่พบ

มะเขือเทศ

ลักษณะอาการ

ผลมะเขือเทศมีลักษณะซ้ำเหมือนน้ำร้อนลวก แล้วเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลเข้มหรือดำเมื่อโรคระบาดมากขึ้น ผลที่เป็นโรคจะเน่า และผลบริเวณที่ติดดินมักมีเส้นใยของเชื้อราสีขาว พู ค่อนข้างเหนียว

โรคผลเน่า

การป้องกันและกำจัด

1. ป้องกันไม่ให้ผลมะเขือเทศแตะพื้น เช่น การยกค้ำง
2. ลดความชื้นที่ผิวดิน โดยลดการให้น้ำหรือปรับวิธีการให้น้ำมิให้หน้าดินบนแปลงเปียกชื้น
3. ลดความชื้นในแปลงโดยการตัดแต่งใบ เพื่อให้การระบายความชื้นดีขึ้น

โรคยอดและดอกเน่า

เชื้อสาเหตุ

เชื้อรา *Choanephara* sp.

ชนิดพืชผักที่พบ

พริก ถั่วลันเตา

ลักษณะอาการ

พบได้ทุกส่วนของพริก เช่น ใบ ดอก ยอดอ่อน และผลพริก บริเวณที่เชื้อเข้าทำลายจะฉ่ำน้ำ แล้วเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาล หรือสีดำ ในสภาพความชื้นสูง

ระยะแรกยอดเปลี่ยนเป็นสีดำ

ยอดแห้ง และเป็นสีน้ำตาล

เส้นใยของเชื้อราจะเป็นสีเทาและฟูคล้ายขนแมว ปลายขนจะมีปุ่มสีดำ มักระบาดในช่วงที่มีความชื้นสูง โดยเฉพาะเมื่อมีฝนตก

การป้องกันและกำจัด

1. แช่เมล็ดพันธุ์ในน้ำอุ่นประมาณ 20 นาทีหรือแช่ด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืชหรือใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาคลุกเมล็ด โดยใช้เชื้อ 10 กรัมต่อน้ำ 10 มิลลิลิตรต่อเมล็ด 1 กิโลกรัม
2. ทำทางระบายน้ำให้ไหลสะดวก เพื่อลดการท่วมขังของน้ำ
3. หมั่นสำรวจแปลง เมื่อพบต้นที่เกิดโรค เก็บและเผาทำลายทิ้ง

โรครากเน่าโคนเน่า

เชื้อสาเหตุ

เชื้อรา *Sclerotium rolfsii* ; *Fusarium* sp.

ชนิดพืชผักที่พบ

พืชตระกูลกะหล่ำ พริก มะเขือ ฯลฯ

ลักษณะอาการ

ต้นพืชจะแสดงอาการเหี่ยวเฉา เหมือนรากขาดน้ำ บริเวณโคนต้นจะเน่าเป็นสีน้ำตาล และมีเส้นใยของเชื้อราสีขาวปกคลุม บางครั้งอาจพบส่วนของเชื้อรา *Sclerotium rolfsii* ลักษณะคล้าย

เส้นใยเชื้อราสีขาว

เม็ดสเคลอโรเทียม (*Sclerotium*)

เมล็ดผักกาดเกาะติดอยู่บริเวณโคนต้นและราก พืชแสดงอาการใบเหลืองต้นเหี่ยว ใบหลุดร่วง ยืนต้นตาย

การป้องกันและกำจัด

1. แช่เมล็ดพันธุ์ในน้ำอุ่นประมาณ 20 นาทีหรือแช่ด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช หรือใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา มาคลุกเมล็ด โดยใช้เชื้อ 10 กรัมต่อน้ำ 10 มิลลิลิตร ต่อเมล็ด 1 กิโลกรัม
2. ปรับปรุงดิน ดินที่สภาพเป็นกรดให้โรยปูนขาว หรือโดโลไมท์
3. ใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา ผสมเชื้อสดกับปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกอัตรา เชื้อสด 1 กิโลกรัม ต่อรำข้าว 4 กิโลกรัม ต่อปุ๋ยอินทรีย์ 100 กิโลกรัม ใช้รองก้นหลุม หรือหว่านในแปลงรอบๆ โคนต้น
4. ถอนต้นที่เป็นโรคออกจากแปลง และเผาทำลายทิ้ง

โรครากปม

เชื้อสาเหตุ

ไส้เดือนฝอย : *Moloidogyne incognita*

ชนิดพืชผักที่พบ

หอม

ลักษณะอาการ

รากมีลักษณะปมปม ทำให้ระบบการดูดซึมอาหารทางรากและการเจริญเติบโตของรากผิดปกติลำต้นแคระแกร็นไม่ค่อยเจริญเติบโต และมีปลายใบโค้งงอ

โรครากปม

เป็นขอเข้าภายในไม่ลงหัวหรือหัวเล็กไม่แน่น อาจมีรอยแตก ใบมีสีเขียวจางกว่าปกติ และ
บิดเบี้ยว

การป้องกันและกำจัด

1. ไถพรวนดิน พลิกหน้าดินขึ้นตากก่อนทำการปลูกพืช
2. ควรปลูกพืชบำรุงดิน และพืชที่ไม่เป็นโรคนี้สลับด้วย เช่น ข้าว ข้าวโพด และถั่วต่างๆ
3. พ่นสารกำจัดแมลง คาร์โบฟูราน หรือ เมทโธมิล อัตราตามคำแนะนำในฉลาก

โรคน้ำค้าง

เชื้อสาเหตุ

เชื้อรา *Pseudoperonospora cubensis*

ชนิดพืชผักที่พบ

พืชตระกูลกะหล่ำ และพืชตระกูลแตง

ลักษณะอาการ

เกิดเป็นปื้นสีเหลืองบนใบ ด้านหลังใบอาจพบกลุ่มเส้นใยของเชื้อรา ปื้นสีเหลืองเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาล ในสภาพที่มีความชื้นสูงทำให้เกิดการระบาดของโรคอย่างรวดเร็ว ผลมีขนาดเล็กคุณภาพต่ำ ใบแห้งและต้นตาย

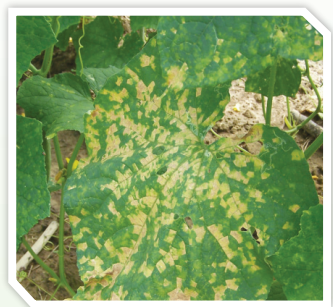
เริ่มแสดงอาการ

ใบเริ่มแห้ง

การป้องกันและกำจัด

1. แช่เมล็ดพันธุ์ในน้ำอุ่นประมาณ 20 นาทีหรือแช่ด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช หรือใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา มาคลุกเมล็ด โดยใช้เชื้อ 10 กรัมต่อน้ำ 10 มิลลิลิตร ต่อเมล็ด 1 กิโลกรัม
2. ไม่ปลูกพืชหนาแน่นเกินไป
3. ฟ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น แมนโคเซบ เมตาแลกซิล อัตราตามคำแนะนำในฉลาก

ลักษณะอาการ

โรคราแป้ง (มะเขือเทศ)

เชื้อสาเหตุ

เชื้อรา *Oidiopsis* sp.

ชนิดพืชผักที่พบ

มะเขือเทศ มะเขือ

ลักษณะอาการ

ใบจะปรากฏเป็นจุดสีเหลือง จุดเหลืองนี้จะขยายออกจำนวนจุดบนใบจะมีมากขึ้นเมื่อโรคระบาดรุนแรงขึ้นจนบางครั้งมองเห็นเป็นปื้นสีเหลืองด้านบนใบ ตรงกลางปื้นเหลืองนี้อาจจะมีสีน้ำตาลต่อมา

โรคราแป้ง

ใบเปลี่ยนเป็นสีเหลืองทางด้านใต้ใบตรงบริเวณที่แสดงอาการป็นเหลืองจะมีฝงละเอียด คล้ายผงแป้งเกาะอยู่ในสภาพอากาศเย็นบางครั้งจะพบผงสีขาวเกิดขึ้นบนใบ และลูกกลมไปเกิดที่กิ่งได้

การป้องกันและกำจัด

1. ลดความชื้นบริเวณโคนต้นหรือในทรงพุ่ม โดยการตัดแต่งกิ่ง
2. กำจัดวัชพืชที่เป็นพืชอาศัยของเชื้อสาเหตุ เช่น น้ำนมราชสีห์ และหญ้ายาง
3. พ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น กำมะถันผง ไดโนแคป อัตราตามคำแนะนำ
ในฉลาก

โรคลำต้นไหม้

เชื้อสาเหตุ

เชื้อรา *Phomopsis asparagi*

ชนิดพืชผักที่พบ

หน่อไม้ฝรั่ง

ลักษณะอาการ

พบในส่วนของลำต้น เริ่มแรกจะเป็นจุดฉ่ำน้ำ เล็กๆ สีเขียวรูปกระสวย จากนั้นแผลจะขยายใหญ่ขึ้น เป็นสีม่วง หรือสีน้ำตาลเข้มตรงกลาง หรือแผลสีน้ำตาล อ่อนยาวตามแนวของลำต้น เมื่อเป็นรุนแรงบริเวณแผล

โรคลำต้นไหม้

ลักษณะแผล

จะเป็นจุดเล็กๆ กระจายจนทั่วเป็นทางยาวขนานกับลำต้น หากระบาดรุนแรงลำต้นจะหักตรงรอยแผล ต้นโทรม ใบร่วง และแห้งตายในที่สุด โรคลำต้นไหม้พบระบาดมากในฤดูฝน เชื้อราและสปอร์ของเชื้อราแพร่กระจายไปกับน้ำฝน หรืออาศัยพักตัวอยู่ในดิน

การป้องกันและกำจัด

1. รักษาความสะอาดในแปลงปลูก ถ้าพบต้นที่เป็นโรคให้ถอนทิ้งและเผาทำลาย
2. ไม่ควรปลูกพืชเดิมซ้ำๆ ติดต่อกันเป็นระยะเวลานานๆ
3. ใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา เชื้อสลดละลายน้ำรดบริเวณกอหน่อไม้ฝรั่ง อัตราเชื้อสด 1/2 กิโลกรัมต่อน้ำ 100 ลิตร หรือผสมเชื้อสดกับปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอกอัตราเชื้อสด 1 กิโลกรัมต่อรำข้าว 4 กิโลกรัม ต่อปุ๋ยอินทรีย์ 100 กิโลกรัม หว่านรอบกอหน่อไม้ฝรั่ง
4. พ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น คาร์เบนดาซิม สลับกับคอปเปอร์ออกไซด์คลอไรด์ อัตราตามคำแนะนำในฉลาก

โรคเหี่ยวเฉา

เชื้อสาเหตุ

เชื้อรา *Ralstonia solanacearum*

ชนิดพืชผักที่พบ

พริก มะเขือเทศ มะเขือ มันฝรั่ง
พืชตระกูลแตง ฯลฯ

ลักษณะอาการ

ใบเหี่ยวเฉาห้อยลงทั้งที่ใบยังเขียว ต่อมา
ใบจะเหี่ยว และตายในที่สุด อาจเกิดด้านใดด้านหนึ่ง
ของต้น หรือทั้งต้น สำหรับพืชตระกูลแตงใบที่อยู่

โรคเหี่ยวเฉาของมะเขือเทศ

ส่วนยอดของเถาจะเหี่ยวและห้อยลงมาและลูกกลมไปยังใบอื่นๆ ในที่สุดก็จะเหี่ยวและเฉาทั้งเถาหรือต้นอย่างรวดเร็ว เมื่อตัดรากหรือโคนแช่น้ำ จะพบกลุ่มแบคทีเรียสีขาวขุ่นไหลออกมา

เชื้อราสามารถขยายพันธุ์และมีชีวิตอยู่ได้ ทั้งในดินและในน้ำ ดังนั้นการแพร่กระจายของโรคมักแพร่กระจายไปตามน้ำ เกิดการระบาดของโรคเป็นหย่อมๆ และแผ่ขยายออกไปเรื่อยๆ

การป้องกันและกำจัด

1. ขุด ถอนต้นที่เป็นโรคออก และเผาทำลายทิ้ง ห้ามทิ้งลงแหล่งน้ำ
2. ปรับสภาพดินให้เป็นด่างเล็กน้อย โดยใส่ปูนขาวและเพิ่มอินทรีย์วัตถุ
3. ปรับวิธีการให้น้ำ อย่าให้น้ำไหลไปยังโคนต้นอื่น
4. ปลูกพืชหมุนเวียนอย่างน้อย 3 ปี โดยปลูกพืชตระกูลถั่ว หรือพืชตระกูลกะหล่ำ

โรคแอนแทรกโนส (กุ้งแห้ง)

เชื้อสาเหตุ

เชื้อรา *Collectotrichum* spp.

ชนิดพืชผักที่พบ

พริก

ลักษณะอาการ

พบในผลพริกทั้งสีเขียวและเริ่มสุก เริ่มจากเป็นจุดฉ่ำน้ำเล็กๆ แผลบวมลึกลงไปเล็กน้อย ต่อมาแผลจะขยายขนาดออกไปในลักษณะวงรี หรือค่อนข้างกลม เกิดเป็นวงซ้อนกันเป็นชั้นๆ บางครั้งเห็นเป็นเมือกเยิ้มสีส้มอ่อนบริเวณแผล

โรคแอนแทรกโนส

การป้องกันและกำจัด

1. ไม่ใช้เมล็ดพันธุ์จากพริกที่เป็นโรค เนื่องจากเชื้อราจะติดมากับเมล็ด
2. แช่เมล็ดพันธุ์ในน้ำอุ่นประมาณ 20 นาที หรือแช่ด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช หรือคลุกด้วยเชื้อราไตรโคเดอร์มา โดยใช้เชื้อ 10 กรัม ต่อน้ำ 10 มิลลิลิตร ต่อเมล็ด 1 กิโลกรัม
3. ไม่ปลูกพริกหนาแน่นเกินไป
4. เก็บเกี่ยวผลพริกที่เป็นโรคออกจากแปลง และเผาทำลาย
5. พ่นด้วยเชื้อราไตรโคเดอร์มา เชื้อ 100 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร กรองเอาน้ำไปพ่น ถ้าเริ่มเป็นโรคให้พ่นสัปดาห์ละครั้ง
6. พ่นด้วยสารป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น แมนโคเซบ คาร์เบนดาซิม เบนเลท อีตรา ตามคำแนะนำในฉลาก

ลักษณะอาการ

ด้วงเต่ามะเขือ

ชื่อวิทยาศาสตร์

Epilachna vigintioctopunctata F.

รูปร่างลักษณะ

ตัวอ่อนมีสีเหลืองอมส้ม 6 ขา มีขนแข็งคล้ายหนาม ข้างลำตัว ตัวเต็มวัยเป็นแมลงปีกแข็งสีส้มลายจุดสีดำ มีขนละเอียดบนปีก คล้ายมีฝุ่นจับบนปีก

พืชอาหาร

มะเขือ และพืชตระกูลแตง

ตัวอ่อน

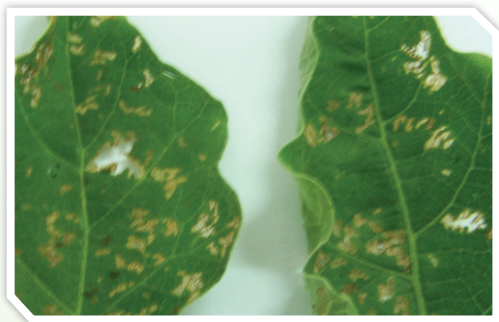
ตัวเต็มวัย

ลักษณะการทำลาย

ทั้งตัวอ่อน และตัวเต็มวัยกัดกินใบพืชจนเป็นรอยปรุ และมีรูพรุนที่ใบ

การป้องกันและกำจัด

1. หมั่นสำรวจแปลงในช่วงเช้า ใช้มือจับทำลายทั้งตัวอ่อน และตัวเต็มวัย
2. พ่นด้วยเชื้อราเมตาไรเซียม หรือ เชื้อราบิวเวอเรีย อัตรา 1 กิโลกรัมต่อน้ำ 20 ลิตร ควรพ่นในช่วงเย็นและพ่นให้โดนตัวด้วงเต่ามะเขือ หรือบริเวณที่ด้วงเต่ามะเขืออาศัยอยู่มากที่สุด

ลักษณะการทำลาย

ด้วงหมัดผัก

ชื่อวิทยาศาสตร์

Phyllotreta sinuata

รูปร่างลักษณะ

ตัวเต็มวัยเป็นด้วงขนาดเล็กยาวประมาณ 2 - 2.5 มิลลิเมตร ปีกมีสีดำแถบเหลือง 2 แถบ พาดตามยาวลำตัว อีกรชนิดมีสีน้ำเงินดำ เมื่อถูกรบกวน จะกระโดดหรือบินหนี

พืชอาหาร

พืชตระกูลกะหล่ำ

ตัวเต็มวัย

กัดกินใบ

ลักษณะการทำลาย

ตัวอ่อนกัดกินบริเวณโคนต้นหรือราก ตัวเต็มวัยกัดกินบริเวณยอด ต้างล่างใต้ผิวใบ ทำให้ใบมีรูพรุน

การป้องกันและกำจัด

1. ไถตากดินอย่างน้อย 15 วัน เพื่อทำลายตัวอ่อนและดักแด้ในดิน
2. ในพื้นที่ที่พบการระบาดของด้วงหมัดผักเป็นประจำควรปลูกพืชอื่นสลับกับพืชตระกูลกะหล่ำ
3. ใช้เชื้อราเมตาไรเซียม หรือสารสะเดาบาดหวานในแปลง ก่อนปลูกประมาณ 2 สัปดาห์ หรือราดด้วยเชื้อบีที 3 ครั้ง ห่างกัน 7 วัน
4. ตัดกับดักกาวเหนียวสีเหลืองในแปลงผัก อัตรา 80 กับดักต่อไร่
5. พ่นด้วยสารกำจัดแมลง เช่น ฟิโปรนิล คาร์โบซัลแฟน คาร์บาริล โพรพิโนฟอส โพรไทโอฟอส อัตราตามคำแนะนำในฉลาก

ด้วงเต่าแดง

ชื่อวิทยาศาสตร์

ด้วงเต่าแดงแดง *Aulacophora indica*

ด้วงเต่าแดงดำ *Aulacophora frontalis*

รูปร่างลักษณะ

ตัวเต็มวัยเป็นแมลงในกลุ่มด้วง ปีกคู่แรกแข็งเป็นมัน ลำตัวค่อนข้างยาว ประมาณ 8 มิลลิเมตร ที่พบทั่วไปมี 2 ชนิด ได้แก่ เต่าแดงดำ มีสีลำตัวน้ำเงินเกือบดำหัวสีส้ม และเต่าแดงแดง ซึ่งมีลำตัวและหัวสีส้ม

พืชอาหาร

พืชตระกูลแตง

ด้วงเต่าแดงแดง

ด้วงเต่าแดงดำ

ลักษณะการทำลาย

ตัวเต็มวัยกัดกินใบและดอกของพืชตระกูลแตงโดยกัดกินใบเป็นวงกลมก่อน จากนั้นกินส่วนอื่นที่อยู่ในวงจนกลายเป็นรู และมักพบเต่าแตงผสมพันธุ์กันเป็นคู่ๆ อยู่บนใบแตง

การป้องกันและกำจัด

1. หมั่นสำรวจแปลงในช่วงเช้า ใช้มือจับทำลายตัวเต็มวัย หรือใช้กับดักกาวเหนียว
2. ใช้เชื้อราเมตาไรเซียม หรือสารสะเดาบาดหว่านในแปลง ก่อนปลูกประมาณ 2 สัปดาห์เพื่อทำลายตัวอ่อนในดิน
3. ทำลายแหล่งขยายพันธุ์ของเต่าแตง เมื่อเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว เก็บและเผาทำลายต้นแตงทิ้ง
4. พ่นด้วยสารกำจัดแมลง เช่น คาร์โบซิลแฟน คาร์บาริล อัตราตามคำแนะนำในฉลาก

กัดกินใบเป็นรู

เพลี้ยไฟ

ชื่อวิทยาศาสตร์

Thrips palmi Karny

รูปร่างลักษณะ

เป็นแมลงขนาดเล็ก ลำตัวยาวประมาณ 2 มิลลิเมตร
ลำตัวมีสีเหลืองจนถึงสีน้ำตาลเข้ม

พืชอาหาร

มะเขือ พริก พืชตระกูลแตง หอม มันฝรั่ง ฯลฯ

เพลี้ยไฟ

ลักษณะการทำลายใบพริก

ลักษณะการทำลาย

เพลี้ยไฟมีหลายชนิด ชนิดที่พบบ่อยคือเพลี้ยไฟพริก ตัวอ่อนและตัวเต็มวัยจะดูดกินน้ำเลี้ยงจากยอดและใบอ่อน ทำให้ใบหงิก ลักษณะการทำลายในพริกพบใบอ่อนแตกเป็นกระจุก ยอดหงิก ใบเรียวยาว โคนงอ ตัดดอกและออกผลลดลง หากทำลายในระยะดอกทำให้ดอกร่วง และยังเป็นแมลงพาหะนำโรคทำให้เกิดเชื้อไวรัส ในพริกและมะเขือ และพืชตระกูลแตง ฯลฯ

การป้องกันและกำจัด

1. พ่นด้วยเชื้อราบิวเวอเรีย อัตรา 1 กิโลกรัม ต่อน้ำ 20 ลิตร ในช่วงเย็นให้ถูกตัวเพลี้ยไฟหรือบริเวณที่เพลี้ยไฟเกาะอยู่มากที่สุด
2. พ่นด้วยสารกำจัดแมลง เช่น พิโปรนิล อิมิดาโคลพริด คาร์โบซัลแฟน ฟลูเฟนอกซุรอน อีมาเม็กติน เบนโซเอต อัตราตามคำแนะนำในฉลาก

เพลี้ยแป้ง

ชื่อวิทยาศาสตร์

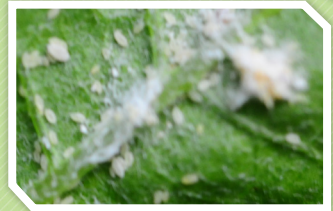
Pseudococcus sp.

รูปร่างลักษณะ

รูปร่างเป็นรูปไข่ ค่อนข้างทรงแท่งกลม ลำตัวอ่อนนุ่ม มีไขแป้งปกคลุมลำตัว และเส้นแป้งอยู่รอบลำตัว

พืชอาหาร

มะเขือ พริก กระจับปี่เขียว

ตัวอ่อน

ตัวเต็มวัย

ลักษณะการทำลาย

ดูดกินน้ำเลี้ยงจากส่วนต่างๆ ของพืช โดยเฉพาะยอด ใบอ่อน ซึ่งจะทำให้ ยอด และใบอ่อน หงิกแห้ง ถ้าระบาดรุนแรงในพืชผักขนาดเล็ก ทำให้แห้งตายได้

การป้องกันและกำจัด

1. ปลอ่ยแมลงข้างปีกใส ในระยะไข่ที่ ไกล่ฟัก หรือระยะตัวอ่อน อัตรา 100 ตัว ต่อไร่ หากพบการระบาดรุนแรงปลอ่ยอัตรา 1,000 ตัวต่อไร่ และควรปลอ่ย ในช่วงเช้าหรือช่วงเย็น
2. พ่นด้วยเชื้อราบิวเวอเรีย อัตรา 1 กิโลกรัม ต่อน้ำ 20 ลิตร ในช่วงเย็น ให้ถูกตัวเพลี้ยแป้ง หรือบริเวณที่เพลี้ยแป้งเกาะอยู่มากที่สุด
3. พ่นสารกำจัดแมลง ไทอะมิโทแซม อัตราตามคำแนะนำในฉลาก

ใบที่ถูกทำลาย

เพลี้ยอ่อน

ชื่อวิทยาศาสตร์

Aphis gossypii Glover.

รูปร่างลักษณะ

เพลี้ยอ่อนเป็นแมลงขนาดเล็ก ลำตัวอ่อนนุ่ม มีทั้งชนิดมีปีกและไม่มีปีก ลำตัวยาวประมาณ 1.5 - 3.5 มิลลิเมตร ส่วนหัว ออก ท้องไม่สามารถแยกออกจากกันชัดเจนส่วนท้องจะกว้างกว่าส่วนหัว ปลายส่วนท้องจะมีท่อเล็กๆ ยื่นออกมา 2 ท่อ สีแตกต่างกันแล้วแต่ชนิดและพืชอาหาร เช่น เพลี้ยอ่อนในพริก มีสีเหลืองอมเขียว เพลี้ยอ่อนที่พบในถั่วมีสีดำ

เพลี้ยอ่อนในพริก

เพลี้ยอ่อนในถั่ว

พืชอาหาร

มะเขือ พริก พืชตระกูลแตง พืชตระกูลกะหล่ำ พืชตระกูลถั่ว ฯลฯ

ลักษณะการทำลาย

ดูดกินน้ำเลี้ยงจาก ยอดอ่อน ดอก และฝัก ทำให้หงิกงอ ดอกร่วง ไม่ติดฝัก และยังเป็นพาหะนำโรคไวรัสซึ่งเป็นสาเหตุของโรคพืช เช่น โรคใบด่างในพืชตระกูลแตงและพริก

การป้องกันและกำจัด

1. พ่นสารสะเดา อัตราเมล็ดสะเดาบด 1 กิโลกรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หมักทิ้งไว้ 20 ชั่วโมง กรองเอากากออก แล้วนำส่วนของน้ำไปพ่น
2. พ่นด้วยเชื้อราบิวเวอเรีย อัตรา 1 กิโลกรัมต่อน้ำ 20 ลิตร ในช่วงเย็นให้ถูกตัวเพลี้ยอ่อน หรือบริเวณที่เพลี้ยอ่อนเกาะอยู่มากที่สุด
3. พ่นด้วยสารกำจัดแมลง เช่น ฟิโพรนิล อิมิดาโคลพริด คาร์บาริล คาร์โบซัลแฟน อัตราตามคำแนะนำในฉลาก

แมลงวันผลไม้

ชื่อวิทยาศาสตร์

Bactrocera dorsalis Hendel.
Bactrocera correcta Bezzi.

รูปร่างลักษณะ

ตัวเต็มวัยมีสีน้ำตาล มีแถบสีเหลืองที่ส่วนอก ปีกบางใส สะท้อนแสง ระยะหนอนมีสีขาว แต่อาจมีสีใกล้เคียงกับพืชที่อาศัย รูปร่างกลมยาวรี หัวแหลมท้ายป้านไม่มีขา ส่วนหัวเป็นตะขอแข็ง สีดำ ตักแต่รูปร่างกลมรีคล้ายถังเบียร์ ลำตัวเป็นปล้องๆ สีน้ำตาลอ่อนและเข้มขึ้นเรื่อยๆ

พืชอาหาร

ผลไม้ต่างๆ มะเขือ มะเขือเทศ พริก พืชตระกูลกะหล่ำ พืชตระกูลถั่ว กระจับปี่เขียว ฯลฯ

ตัวอ่อน

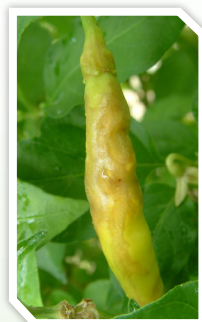
ตัวเต็มวัย

ลักษณะการทำลาย

ทำลายพืชผักประเภทรับประทานผล ผลไม้ต่างๆ โดยแมลงวันผลไม้เพศเมีย จะวางไข่ในผล เมื่อหนอนฟักออกจากไข่จะเข้าไปกัดกินอยู่ภายในผล ทำให้ผลเน่า และหลุ่ดร่วง

การป้องกันและกำจัด

1. รักษาแปลงปลูกให้สะอาด เก็บผลที่เน่าเสียใส่ถุงปิดปากให้สนิท ตากแดดจนหนอนแห้งตาย หรือขุดหลุมฝัง
2. ห่อผลด้วยกระดาษหนังสือพิมพ์ หรือถุงพลาสติก เช่น มะระ บวบ ผลไม้ ฯลฯ
3. ใช้สารล่อแมลงวันผลไม้ตามชนิดของแมลง
 - 3.1 เมทิลยูจีนอล (Methyl Eugenol) ใช้ล่อแมลงวันทอง (*Bactrocera dorsalis*)
 - 3.2 คิวลัวร์ (Cue – Lure) ใช้ล่อแมลงวันแดง (*Bactrocera cucurbitae*)
4. ปลอ่ยแตนเบียนหนอนแมลงวันผลไม้
5. พ่นสารกำจัดแมลงที่เป็นตัวเต็มวัย เช่น คลอร์ไพริฟอส อัตราตามคำแนะนำในฉลาก

ลักษณะการทำลาย

แมลงหิวข้าว

ชื่อวิทยาศาสตร์

Bemisia tabaci Gennadius.

รูปร่างลักษณะ

แมลงหิวข้าวเป็นแมลงขนาดเล็ก ตัวอ่อนมีลำตัวแบนใส ตัวอ่อนวัยแรกมีสีเหลืองเคลื่อนที่ได้ดี ตัวอ่อนวัยถัดมาจะเกาะติดอยู่ที่ใบพืช ตัวเต็มวัยลำตัวยาวประมาณ 1 - 2 มิลลิเมตรมีปีกสีขาวและมีผงแป้งปกคลุม

พืชอาหาร

มะเขือ พริก พืชตระกูลกะหล่ำ พืชตระกูลถั่ว กระเจี๊ยบเขียว ฯลฯ

ตัวอ่อน

ตัวเต็มวัย

ลักษณะการทำลาย

ตัวอ่อนและตัวเต็มวัย ดูดกินน้ำเลี้ยงบริเวณใต้ใบทำให้ใบหงิกงอ เหี่ยวแห้ง ต้นแคระแกร็น และยังเป็นแมลงพาหะนำโรคไวรัสในพืชบางชนิด เช่น มะเขือ พริก และกระเจียบเขียว

การป้องกันและกำจัด

1. ปลอ่ยแมลงข้างปีกใส ในระยะไข่ที่ใกล้ฟัก หรือระยะตัวอ่อน อัตรา 100 ตัวต่อไร่ หรือถ้าระบาดรุนแรงปลอ่ยแมลงข้างปีกใส อัตรา 1,000 ตัวต่อไร่ และควรปลอ่ยในช่วงเช้าหรือช่วงเย็น
2. พ่นด้วยเชื้อราบิวเวอเรีย อัตรา 1 กิโลกรัมต่อน้ำ 20 ลิตร ในช่วงเย็นให้ถูกตัวแมลงหิวข้าว หรือบริเวณที่แมลงหิวข้าวเกาะอยู่มากที่สุด
3. พ่นน้ำมันปิโตรเลียมออยส์ เพื่อให้แมลงหิวข้าวขาดอากาศหายใจ เนื่องจากน้ำมันจะเข้าไปอุดช่องทางเดินหายใจ และทำให้ไข่ไม่สามารถฟักเป็นตัวได้
4. พ่นด้วยสารกำจัดแมลง เช่น ฟิโปรนิล อิมิดาโคลพริด คาร์โบซัลแฟน เฟโนโพรพาทริน ไบเฟนทริน ไซเปอร์เมทริน อัตราตามคำแนะนำในฉลาก

โรขาวพริก

ชื่อวิทยาศาสตร์

Polyphagotarsonemus latus Banks

รูปร่างลักษณะ

ตัวเต็มวัยของโรขาวเพศเมียสามารถวางไข่ได้ประมาณ 25 ฟอง ระยะไข่ใช้เวลาประมาณ 28 ชั่วโมง จึงฟักออกเป็นตัวอ่อน ตัวอ่อนมีลักษณะกลม ลำตัวสีขาวใส สะท้อนแสง ระยะตัวอ่อนจะใช้เวลาประมาณ 1 - 2 วัน จึงเจริญเป็นตัวเต็มวัย

พืชอาหาร

พริก

ลักษณะการทำลาย

ลักษณะการทำลาย

ดูดกินน้ำเลี้ยงใบอ่อน ยอดอ่อน ทำให้ใบอ่อนของพริกหยงงอ ขอบใบม้วนงอลง ด้านล่างใบมีลักษณะเรียวแหลม ก้านใบยาวเปราะหักง่าย ใบเหลืองต้นทรุดโทรมเร็วกว่าปกติ และดอกร่วง

การป้องกันและกำจัด

1. ควรหมั่นสำรวจแปลง หากพบไรขาขาวบนใบอ่อนประมาณ 5 - 10 ตัวขึ้นไป ให้รีบทำการป้องกันและกำจัด
2. พ่นด้วยก้ามมะถันผงชนิดละลายน้ำ ไม่ควรใช้ในขณะที่มีแสงแดดจัด และห้ามผสมสารเคมีชนิดอื่น
3. พ่นด้วยสารกำจัดแมลง เช่น คลอโรเบนซิลเลท อะบาเม็กติน อัตราตามคำแนะนำในฉลาก

หนอนกระทู้ดำ

ชื่อวิทยาศาสตร์

Agrotis ipsilon Hufnagel

รูปร่างลักษณะ

ตัวหนอนจะมองเห็นด้านหลังเป็นสีดำหัวโต ขนาดเท่ากับหนอนกระทู้ฝัก ยาวประมาณ 4 - 5 เซนติเมตรหนอนโตเต็มที่จะเข้าดักแด้โดยใช้ดินทำรัง ระยะดักแด้ประมาณ 10-16 วันจึงฟักเป็นตัวเต็มวัย ตัวเต็มวัยเป็นผีเสื้อกลางคืนปีกคู่หน้าสีเทาดำมีจุดขาวเล็ก ๆ กระจายอยู่ที่ปลายปีก ส่วนปีกคู่หลังสีจางกว่าคู่หน้า ผีเสื้อเพศเมียหนึ่งตัววางไข่ได้ประมาณ

หนอนกระทู้ดำ

700 - 800 ฟอง ไข่สีเหลืองอ่อน รูปร่างกลมแบน ถ้ามองด้วยกล้องขยายจะเห็นเป็นว่ามีกีส (Ridges) คล้ายผลมะเฟือง อายุไข่ 4-5 วัน ระยะหนอน 28-35 วัน

พืชอาหาร

ถั่วเหลือง พืชตระกูลถั่ว ข้าวโพด มะเขือเทศ มันฝรั่ง และผักชนิดต่าง ๆ

ลักษณะการทำลาย

ตัวอ่อนหนอนจะกัดกินใบพืชกลางวันจะหลบซ่อนตัวตามรอยแตกกระแหว่งของดินใต้ใบพืช หรือตามกองขยะและจะออกหากินในเวลากลางคืนโดยจะกัดต้นกล้าอายุ 30-40 วันทำให้ผลผลิตเสียหายบางครั้งจะสังเกตเห็นหนอนลากเอาต้นกล้าที่กัดเหล่านั้นลงไปในที่หลบซ่อนด้วย

การป้องกันและกำจัด

พ่นด้วยสารกำจัดแมลง เช่น ไตรอะโซฟอส เมโทโรมิล คลอไพริฟอส อัตราตามคำแนะนำในฉลาก

หนอนกระทู้ผัก

ชื่อวิทยาศาสตร์

Spodoptera litura

รูปร่างลักษณะ

เป็นหนอนที่มีขนาดใหญ่ลำตัวอ้วนป้อม มีจุดสีดำขนาดใหญ่ บริเวณปล้องที่ 3 ตัวเต็มวัยเป็นผีเสื้อกลางคืน ปีกคู่หน้ามีลวดลายสีน้ำตาลดำ ปีกคู่หลังสีขาว วางไข่เป็นกลุ่มปกคลุมด้วยขนสีฟางข้าว

พืชอาหาร

ถั่วลันเตา ถั่วฝักยาว หน่อไม้ฝรั่ง กระเจียบเขียว พริก มะเขือ มะเขือเทศ ฯลฯ

ตัวหนอน

จุดสีดำบริเวณปล้องที่ 3

ลักษณะการทำลาย

ตัวหนอนที่ฟักออกจากไข่จะอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม ทะแะกินใบจนเป็นรูพรุน หนอนที่โตจะกัดกินทั้งใบ ดอก ฝัก และผล

การป้องกันและกำจัด

1. เก็บกลุ่มไข่และตัวหนอนทำลายทิ้ง
2. พ่นด้วยเชื้อบีที อัตราตามคำแนะนำในฉลาก
3. พ่นด้วยสารสกัดสะเดา อัตราเมล็ดสะเดาสด 1 กิโลกรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หมักทิ้งไว้ 24 ชั่วโมง กรองเอากากออกนำสารสกัดที่ได้ไปพ่น
4. พ่นด้วยสารกำจัดแมลง สปีนโนแซด แลมด์ดาไซฮาโลทริน ฟิโปรนิล อีมาเม็กติน เบนโซเอต คลอร์ฟินาเพอร์ ลูเฟนนูรอน อัตราตามคำแนะนำในฉลาก

หนอนกระทู้หอม

ชื่อวิทยาศาสตร์

Spodoptera exigua Hubner

รูปร่างลักษณะ

เป็นหนอนที่มีหลายสี ส่วนใหญ่มีสีเขียวอ่อน ด้านข้างมีแถบสีเหลืองอ่อนพาดตามความยาวลำตัว ตัวเต็มวัยเป็นผีเสื้อกลางคืน วางไข่เป็นกลุ่มปกคลุมด้วยขนสีน้ำตาลอ่อน

พืชอาหาร

หอม พืชตระกูลกะหล่ำ พืชตระกูลถั่ว กระจับปี่เขียว พริก มะเขือ มะเขือเทศ ฯลฯ

ตัวหนอน

ตัวเต็มวัย

ลักษณะการทำลาย

ตัวหนอนกัดกินใบ ยอดอ่อนดอก ฝัก และผล สำหรับการทำลายต้นหอมหนอนจะเจาะเข้าไปกินในหลอดหอมจนเหลือแต่ผิวใบบางๆ สีขาว ทำให้ยอดเหี่ยวแห้ง

การป้องกันและกำจัด

1. เก็บกลุ่มไข่และตัวหนอนทำลายทิ้ง
2. พ่นด้วยเชื้อบีที อัตราตามคำแนะนำในฉลาก
3. พ่นด้วยสารสกัดสะเดา อัตราเมล็ดสะเดาสด 1 กิโลกรัม ต่อน้ำ 20 ลิตร หมักทิ้งไว้ 24 ชั่วโมง กรองเอากากออก นำสารสกัดที่ได้ไปพ่น
4. พ่นด้วยสารกำจัดแมลง เช่น ไตรฟลูมูซอน คลอร์ฟลูอาซุรอน เทบูฟิโนไซด์ คลอร์ฟินาเพอร์ ไดฟลูเบนซูรอน อัตราตามคำแนะนำในฉลาก

กัดกินใบผัก

ทำลายในหอม

หนอนเจาะฝักถั่ว

ชื่อวิทยาศาสตร์

Etiella zinckenella Treitschke

รูปร่างลักษณะ

ตัวเต็มวัยเป็นผีเสื้อกลางคืนขนาดเล็ก กางปีกเต็มทีวัดได้ 2-5 เซนติเมตร ปีกคู่หน้าสีน้ำตาลดำ ตรงกลางปีกมีแถบใส ขนาดยาวประมาณ 2 เซนติเมตร ข้างละแถบ ปีกคู่หลังเป็นแผ่นใส มากกว่าปีกคู่หน้า วางไข่เป็นฟองเดี่ยวหรือซ้อนกัน 2-3 ฟอง ตามกลีบดอก ลักษณะของไข่เป็นเกล็ดขาวขนาดเล็กประมาณ 0.5-0.8 มิลลิเมตร มองด้วยตาเปล่าเห็นได้ค่อนข้างยาก ระยะฟักไข่ประมาณ 3 วัน หนอนเมื่อฟักออกจากไข่แล้ว จะแทรกตัวเข้าไประหว่างรอยต่อของกลีบดอกและเข้าไปอาศัยกินเกสร

หนอนเจาะฝักถั่ว

พืชอาหาร

พืชตระกูลถั่ว

ลักษณะการทำลาย

หนอนชนิดนี้เมื่อฟักออกจากไข่จะเจาะเข้าไปกัดกินภายในดอกอ่อนต่อมาจะกัดส่วนของดอกและเกสรทำให้ดอกร่วง เมื่อโตขึ้น หนอนจะเจาะเข้าไปกัดกินภายในฝัก ส่วนที่เป็นเมล็ดอ่อนทำให้ฝักและเมล็ดลีบ ผลผลิตลดลง

การป้องกันและกำจัด

1. ก่อนปลูกพืชประมาณ 2 สัปดาห์ ควรทำการไถพรวนและตากดินเพื่อกำจัดดักแด้ของแมลงศัตรูพืช
2. ใช้การควบคุมศัตรูพืชโดยชีววิธี เช่น การใช้ไส้เดือนฝอย *Steinernema* ผสมสารจับใบ อัตราตามคำแนะนำในฉลาก
3. พ่นด้วยสารกำจัดแมลง เช่น เพอร์เมทริน ไซเพอร์เมทริน เดลทาเมทริน เบตาไซฟลูทริน อัตราตามคำแนะนำในฉลาก

หนอนเจาะสมอฝ้าย

ชื่อวิทยาศาสตร์

Heliothis armigera Hubner.

รูปร่างลักษณะ

ตัวเต็มวัยเพศเมียวางไข่เป็นฟองเดี่ยวๆ ไข่สีขาวนวล หนอนมีหลายสี เช่น สีน้ำตาล สีเขียว คล้ายหนอนกระทู้หอม แต่มีขนข้างลำตัว ดักแด้มีสีน้ำตาลไหม้ ตัวเต็มวัยเป็นผีเสื้อกลางคืนปีกคู่หน้าสีน้ำตาลปนเขียว หรือแดง ปีกคู่หลังมีแถบสีน้ำตาลปลายปีกพาดต่อกับคู่หน้า สีของปีกคู่หน้าเข้มกว่าคู่หลัง

ภาพ : กรมวิชาการเกษตร

หนอนเจาะสมอฝ้าย

ภาพ : กรมวิชาการเกษตร

ทำลายผลพริก

พืชอาหาร

พืชตระกูลกะหล่ำ พืชตระกูลถั่ว กระจับปี่เขียว พริก มะเขือ มะเขือเทศ พืชตระกูลแตง หน่อไม้ฝรั่ง ฯลฯ

ลักษณะการทำลาย

ตัวหนอนทำลายดอกและผลมากกว่าใบ โดยเจาะกินผลพริก มะเขือ มะเขือเทศ ส่วนในถั่วฝักยาวจะเจาะเข้าไปในฝักแล้วกินเมล็ดอ่อน ใบอ่อน และดอกอ่อน ในพืชตระกูลแตง จะกินเกสรของดอกมากกว่าส่วนอื่นๆ

การป้องกันและกำจัด

1. พ่นด้วยเชื้อบีที โดยเฉพาะในระยะที่ใกล้เก็บเกี่ยว อัตราตามคำแนะนำในฉลาก
2. พ่นด้วยสารกำจัดแมลง เช่น แลมป์ดาไซฮาโลทริน เดลทาเมทริน ไซฟลูทริน-เพอร์เมทริน สปีนโนแซต คลอร์ฟลูอาซูรอน อัตราตามคำแนะนำในฉลาก

หนอนแมลงวันเจาะต้นถั่ว

ชื่อวิทยาศาสตร์

Melanagromyza sojae Zehntner
Ophiomyi phaseoli Tryon

รูปร่างลักษณะ

ตัวเต็มวัยเป็นแมลงวันขนาดเล็ก ลำตัวสีเทาดำ ปีกใส พบระบาดในแปลงปลูกถั่วเหลืองได้ในทุกฤดูเพาะเมียวางไข่ในเนื้อเยื่อใบอ่อนด้านใต้ใบ หรือส่วนที่อ่อนนุ่มหรือวางไข่ที่ใบจริงคู่แรกและใบประกอบข้อที่ 2 บริเวณใกล้กับก้านใบ

พืชอาหาร

ถั่วเหลือง และพืชตระกูลถั่ว

หนอนแมลงวันเจาะต้นถั่ว

ลักษณะการทำลาย

เมื่อฟักออกเป็นตัว หนอนจะซ่อนไชไปตามเส้นใบผ่านลำต้นไปอาศัยกัดกินเนื้อเยื่อที่ลำต้นมีทั้งชนิดที่กัดกินอยู่ภายในลำต้นบริเวณกลางลำต้นหรือเรียกว่า “หนอนแมลงวันเจาะลำต้นถั่ว” *Melanagromyza sojae* และชนิดที่ทำลายอยู่ใต้ผิวเปลือกบริเวณโคนต้นหรือเรียกว่า “หนอนแมลงวันเจาะโคนต้นถั่ว” *Ophiomyia phaseoli* ถ้าทำลายในระยะแรกของการเจริญเติบโตของถั่วเหลืองจะทำให้ต้นตายแต่ถ้าทำลายในระยะต้นโตจะทำให้ต้นแคระแกร็น ช้อโป่ง ปล้องสั้นและผลผลิตลดลง

การป้องกันและกำจัด

1. คลุกเมล็ดด้วยสารกำจัดแมลง เช่น อิมิดาโคลพริด อัตราตามคำแนะนำในฉลาก
2. พ่นด้วยสารกำจัดแมลง เช่น ไตรอะโซฟอส เมทามิโดฟอส อัตราตามคำแนะนำในฉลาก

หนอนใยผัก

ชื่อวิทยาศาสตร์

Plutella xylostella

รูปร่างลักษณะ

เป็นแมลงศัตรูพืชผักตระกูลกะหล่ำ หนอนมีสีเขียวอ่อน ลำตัวยาว หัวแหลมท้ายป้าน มีปุ่มยื่นออกมาเป็น 2 แฉก กัดกินใบจนเป็นรูพรุน เมื่อถูกตัวหนอนจะดิ้นและชักใยทิ้งตัวลงดิน ตัวเต็มวัยเป็นผีเสื้อกลางคืนขนาดเล็ก สีน้ำตาล เมื่อหุบปีกจะเห็นลายสีขาวบนหลังเหมือนจิ้งเพชร เป็นที่มาของชื่อสามัญ “Diamond – back moth”

ตัวหนอน

ตัวเต็มวัย

พืชอาหาร

พืชตระกูลกะหล่ำ เช่น คะน่ำ กวางตุ้ง ผักกาดขาว กะหล่ำปลี ฯลฯ

ลักษณะการทำลาย

ตัวเต็มวัยวางไข่เป็นฟองเดี่ยว หรือติดกัน 2 – 3 ฟอง หนอนที่ฟักออกกัดกินใบบริเวณระหว่างเส้นเวน จนเป็นรูพรุน

การป้องกันและกำจัด

1. ใช้กับดักกาวเหนียวสีเหลือง อัตรา 80 กับดักต่อไร่
2. พ่นด้วยเชื้อบีที อัตราตามคำแนะนำในฉลาก
3. พ่นด้วยสารกำจัดแมลง เช่น สปินโนแซด แลมด์ดา-ไฮฮาโลทริน ฟิโปรนิล อัตราตามคำแนะนำในฉลาก

ลักษณะการทำลาย

หนอนคืบกะหล่ำ

ชื่อวิทยาศาสตร์

Trichoplusia ni Hubner.

รูปร่างลักษณะ

ตัวเต็มวัยเป็นผีเสื้อวางไข่เป็นฟองเดี่ยวๆ สีขาวนวลหรือเหลืองอ่อนตามใต้ใบลักษณะคล้ายฝาชีตรงกลางมีรอยบูนม หนอนที่โตเต็มที่มีสีเขียวอ่อน ความยาว 2.5 - 3.5 เซนติเมตร หัวเล็ก ลำตัวแบ่งออกเป็นปล้องชัดเจนและมีขนปกคลุมกระจายทั่วไป ใกล้เคียงๆ กับสันหลังลำตัวมีแถบสีขาว 2 แถบขนานกันเคลื่อนตัวโดยการงอตัวและคืบไปหน้า

พืชอาหาร

พืชตระกูลกะหล่ำ

หนอนคืบกะหล่ำ

ลักษณะการทำลาย

ในระยะแรกตัวหนอนจะกัดกินที่ผิวใบ เมื่อตัวหนอนโตขึ้นจะกัดกินใบทำให้เป็นรอยแหว่งเหลือแต่ก้านใบ และการทำลายเป็นไปอย่างรวดเร็ว

การป้องกันและกำจัด

1. กักตักกาเหวสียวสีเหลืองจำนวน 80 กักตักต่อไร่ สามารถลดการใช้สารกำจัดแมลงมากกว่า 50 เปอร์เซ็นต์
2. การใช้ศัตรูธรรมชาติควบคุม เช่น แตนเบียนไข่ *Trichogramma* sp. แตนเบียน *Apanteles* sp.
3. พ่นด้วยเชื้อบีที อัตราตามคำแนะนำในฉลาก
3. การใช้โรงเรือนตาข่ายไนล่อน หรือรู้จักทั่วๆ ไปว่าผักกางมุ้ง พบว่า สามารถป้องกันแมลงศัตรูพวงหนอนผีเสื้อได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. พ่นด้วยสารกำจัดแมลง พิโพรนิล อะบาเม็กติน และคาร์โบซัลเฟน อัตราตามคำแนะนำในฉลาก

โรค-แมลงศัตรูพืช และการป้องกันกำจัด

ที่ปรึกษา

นายโอฬาร พิทักษ์
นายนำชัย พรหมมีชัย
นายไพรัช หวังดี
นายสุรพล จารุพงศ์
นางสุกัญญา อธิปอนันต์
นายประสงค์ ประไพตระกูล
นางศุภลักษณ์ กลับน่วม
นายกิตติศักดิ์ จันทสังข์

อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร
รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร ฝ่ายบริหาร
รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร ฝ่ายวิชาการ
รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร ฝ่ายส่งเสริมและฝึกอบรม
ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี
ผู้อำนวยการกองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย
ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมการวินิจฉัยศัตรูพืช
ผู้อำนวยการกลุ่มพยากรณ์และเตือนการระบาด

ผู้เรียบเรียง/ข้อมูล

นางสาวจุฬากรณ์ นกสกุล
นางสาวเบญจมาภรณ์ ลิมประเสริฐ
นายสามารถ ศรีวิสัย
นางสาวกฤตยา ทองนวล

นักวิชาการเกษตรชำนาญการ
นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ
นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ
นักวิชาการเกษตร

กองส่งเสริมการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย

จัดทำ

นางอมรทิพย์ ภิรมย์บูรณ์ ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาสื่อส่งเสริมการเกษตร
นางสาวอำไพพงษ์ เกาะเทียน นักวิชาการเผยแพร่ชำนาญการ
กลุ่มพัฒนาสื่อส่งเสริมการเกษตร สำนักพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี

พิมพ์ครั้งที่ 2

ปี 2557 (ฉบับปรับปรุงปี 2555) จำนวน 5,000 เล่ม

พิมพ์ที่

โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด

กรมส่งเสริมการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์